

Tálas István: Néprajz és középiskola. A hódmezővásárhelyi református Bethlen Gábor gimnázium 1937/38. évi értesítője, 32—50. l.

Molnár József: Hajdúnánási határnevek és azok hagyományai. A hajdúnánási református gimnázium 1937/38. évi értesítője, 7—18. l.

Ivánka László és Fehér Ede dr.: A nagyállói temető sírjele. A nagyállói m. kir. Szabolcs vezér gimnázium 1937/38. évi értesítője, 6—13. l.

Részben külföldi szellemi áramlatok hatására nálunk is tudományos, társadalmi és politikai téren fokozódó érdeklődés mutatkozik a nép és életjelenségei, valamint a nemzeti hagyományok iránt. A mozgalom az iskolai oktatásban is jelentkezik. Az új középiskolai tanterv például földrajzi ismeretek közlése mellett már néprajzot kíván, s a nemzeti tárgyak anyagában egyre inkább teret enged az ezirányú kívánalmaknak. Ilyen körülmények között szerencsésnek kell minősítenünk, hogy éppen a középiskola munkásai foglalkoznak azzal, hogy ezt a gyakorlatban miképpen lehet minél jobban megvalósítani. A szóbanforgó három értekezés közül az első a népi mozgalom új jellegét ismertetve sorra veszi a gimnáziumi tárgyakat a vallástantól a tornáig, nem feledkezve meg a cserkészetről és az osztályfőnöki óráról sem, s azt vizsgálja, hogy a népiség és magyarság hogyan domborítható ki bennük az eddiginél alaposabban. Helyeselnünk kell az eljárását, már csak azért is, mert ezzel azt az egyedüli helyes álláspontot foglalja el, hogy nem külön néprajzot kell tanítanunk, hanem az egyes tárgyakat kell az újkori és alapjában újjászületett néprajz szellemében átalakítanunk. A második értekezés egész más szempontból tarthat számot érdeklődésünkre. Több iskola évi beszámolójában találkozunk ugyanis a gombamódra megnövekedett faluszociográfia körébe sorolható tevékenységgel. A rávonatkozó szakvélemények igen eltérők. Azt hisszük azonban, hogy az olyan irányú munkálkodást, mint amiről a jelzett értesítő számol be, csak helyeselni lehet. Arról van ugyanis szó, hogy az intézet három felsőosztályú növendéke tanári irányítással összegyűjtötte az iskola székhelyének környékén található határnevekkel kapcsolatos népi hagyományokat és szólásmódokat. Ez tehát egyszerű anyaggyűjtés, távol minden politikai vagy nem kívánatos társadalmi jellegű tevékenységtől. Feltétlenül alkalmas arra, hogy a tanulók eszményi síkon találkozzanak a nép fiaival. A harmadik értekezés is érdemes figyelmünkre. Mintául szolgálhat arra nézve, hogy az iskola közvetlen környékén található anyagot, a szülőföld tárgyait és jelenségeit miképpen kapcsolhatjuk be a művészi és a magyarnyelvi oktatásba. Az elismerést érdemlő szerzőknek ez nem az első ilyen bemutatkozásuk. Az említett intézet múltévi értesítőjében jelentkeztek már ilyesfajta dolgozatukkal. A jelenlegi is méltó az előbbihez és éppen ezért hívjuk fel rá dicsérelőleg a nevelők figyelmét. Karl János.

Internationale Zeitschrift für Erziehung. 1938. 4—5. szám.

A 4. számnak öt nagyobb cikke közül három angol; kettő németnyelvű. *A vallás szerepe az Egyesült Államok köznevelésében* (befejező közlemény, angol): az első közleményben a szerző az egyház és a valláscsoportok törté-